

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Riina Sikkut
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 04.06.2024 nr 1.2-2/60-1

Meie 10.06.2024 nr 2.3-5/24/1559-2

**Arvamus tervise infosüsteemi põhimääruse
muutmise eelnõule**

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2016. a määruse nr 138 „Tervise infosüsteemi põhimäärus“ muutmise eelnõu.

Meil on eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 1 punkt 2 järgi täiendatakse tervise infosüsteemi põhimäärus § 6 lõiget 5 punktiga 6, millega nähakse ette, et Tervisekassa edastab tervise infosüsteemi ravikindlustushüvitise andmed, v.a andmed väljaspool ravijärjekorda osutatud tervishoiuteenuse hüvitise ja piiriülese tervishoiuteenuse hüvitise kohta.

Eelnõu seletuskirja järgi hõlmab muudatus nii rahaliste kui ka mitterahaliste ravikindlustushüvitiste andmete edastamist. *Rahaliste ravikindlustushüvitiste osas edastatakse infosüsteemi andmed ajutise töövõimetuse hüvitise kohta (st hüvitis haiguslehe eest, hüvitis hoolduslehe eest ja hüvitis rasedale naisele seoses terviseseisundile vastava töö andmisega või üleviimisega kergemale ametikohale).*

Tervisekassa andmekogusse kantavate isiku ajutise töövõimetuse hüvitise andmed on loetletud Tervisekassa andmekogu põhimääruse § 7 lõike 5 punktides 1–26. Selgusetuks jääb, milliseid nimetatud punktides toodud andmeid hakatakse tervise infosüsteemi edastama – kas edastatakse ainult § 7 lõike 5 punktis 25 nimetatud makstud ajutise töövõimetuse hüvitise summa või ka muid andmeid.

Mitterahaliste ravikindlustushüvitiste osas edastatakse seletuskirja järgi tervise infosüsteemi *andmed tervishoiuteenuste hüvitise kohta (sh hambaraviteenuste hüvitise ja hambaproteesihüvitise andmed) ja ravimi või meditsiiniseadmega seotud hüvitiste kohta (sh ravimihüvitise, täiendava ravimihüvitise ja meditsiiniseadmehüvitise andmed).* Ka mitterahaliste ravikindlustushüvitiste puhul ei ole selge, milliseid andmeid tegelikult hakkab Tervisekassa tervise infosüsteemi edastama.

Avaliku teabe seaduse § 43⁵ lõike 1 järgi sätestatakse andmekogu põhimääruses muu hulgas andmekogusse kogutavate andmete koosseis ja ka andmeandjad. Inspeksioon on andmekogusid puudutavas juhendis selgitanud, et põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest, sh millised andmed on edastanud andmeandjad. Antud juhul ei ole teada, milliseid andmeid Tervisekassa andmeandjana andmekogusse edastab, mistõttu ei ole ka selge, milliseid andmeid andmekogusse seoses

hüvitistega koguma hakatakse.

Andmekogude kontekstis on Andmekaitse Inspeksiooni eesmärk alati püüelda selle poole, et andmekogu reguleerivaid sätteid lugedes oleks lihtsalt, kiirelt ja üheselt võimalik aru saada, miks ja kuhu mingeid andmeid kogutakse, milliseid andmeid kogutakse ning kellega neid jagatakse. Just andmekogu põhimääruse eesmärk ongi luua siin selgust ja läbipaistvust ning selles osas on eelnõul vajakajäämisi.

2. Lisaks peame vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 59¹ lõige 4 loetleb andmed, mida tervise infosüsteemis töödeldakse. Selle sätte järgi on tervise infosüsteemis töödeldavateks andmeteks muu hulgas perearsti ja ravikindlustuse andmed ning patsiendi raviprotsessi ja terviseseisundit kirjeldavad andmed, kuid loetelust ei nähtu, et andmekogus töödeldavateks andmeteks oleks ka haigus- ja hoolduslehe andmed või ravikindlustushüvitise andmed.

Inspeksioon on rõhutanud, et isikuandmete töötlemine on põhiõiguste ja -vabaduste riive, sest mõjutab nii pere- ja eraelu puutumatust kui ka informatsioonilise eneseteostuse vabadust. Põhiõiguste riivega on tegemist ka isikuandmete salvestamisel andmekogus. Põhiseaduse § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega ning põhiseaduse § 3 järgi teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Selles viimases sättes väljendatud üldise reservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Samuti on Riigikohus rõhutanud, et intensiivse riive korral peab olulisuse põhimõttest tulenevalt seadusandja otsustama lubatava haldustegevuse sisu, ulatuse ja mahu. Seega, kui isikuandmete töötlemisel riivatakse inimese õigust privaatsusele, siis peavad sellise riive alused ja ulatus tulema seadusest ning neid ei tohiks muuta madalama taseme õigusaktiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Koostaja: Terje Enula
terje.enula@aki.ee, telefon 627 4144